

Осова О.О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

ОСВІТНЬО-ВИХОВНІ МОЖЛИВОСТІ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

З метою прискорення процесу підготовки фахівців до міжкультурної комунікації виникає потреба в розробці та запровадженні інноваційних технологій у навчанні іноземних мов, що спричиняє пошук нових форм і методів навчання, орієнтованих на формування творчої особистості, яка вміє поєднувати в різних варіантах теоретичні знання, наукові здобутки з вирішенням питань, що виникають на практиці; інтенсифікує навчальний процес; призводить до підвищення творчої активності студентів під час аудиторних занять; підвищує мотивацію студентів до позааудиторного навчання з метою поглиблення знань, навичок і вмінь; спонукає одночасно до розробки власних інтерактивних комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін та використання відповідних автентичних.

Головною й визначальною перевагою мультимедійних засобів перед усіма іншими засобами навчання є можливість створення навчального мовного середовища, що наближається за автентичністю й інтенсивністю мовного спілкування до реальної комунікації, чого не можна було досягти усіма засобами навчання, що використовувалися раніше. Наступним за важливістю моментом на користь використання мультимедійних технологій під час вивчення цієї дисципліни у вищій школі можна вважати конструктивно обумовлений індивідуалізований характер навчання, що особливо важливо при наявності контингенту студентів з різним початковим рівнем володіння мовою, різним ступенем мотивації та ступенем сформованості умінь і навичок, різними психофізіологічними особливостями [1].

Мультимедійне спілкування виступає альтернативою спілкування, що проходить без участі носіїв мови. За допомогою мультимедіа можна здійснювати мовне спілкування з представниками будь-яких іншомовних країн, віртуальну подорож до будь-якої країни за вибором, відвідати визначні місця, вивчити реалії, традиції, культуру держави.

У процесі навчання іноземної мови нерідко виникає проблема мовного бар'єру – слухачі соромляться говорити, боячись зробити помилку, і навіть у сприятливій психологічній атмосфері вони можуть відчувати дискомфорт. Використання ж мультимедійних програм створює менш стресове середовище. Кожен студент індивідуально має

можливість записати свою промову, прослухати і порівняти з автентичною розмовою. Такий вид роботи знімає психологічні труднощі говоріння, розвиває навички розмовної мови, фонетичні навички і медіа навички. Тому можна без перебільшення стверджувати, що мультимедійні технології досить корисні і відповідають специфіці предмета «Іноземна мова».

У процесі дослідження виявлено наступні можливості мультимедійних технологій під час навчання іноземної мови:

1) поетапне введення нового лексичного матеріалу: введення лексичного матеріалу; закріплення нових мовних одиниць; контроль рівня засвоєння лексики;

2) відпрацювання граматичних явищ полегшується завдяки зворотному зв'язку між практичним та теоретичним матеріалом, а також візуалізації граматичних довідників, таблиць, наявності пояснювальних мікродіалогів, що призначені для вирішення й закріплення певних граматичних правил і конструкцій;

3) навчання аудіювання передбачає можливість прослуховування різних за складністю фонограм (інколи в поєднанні з відео) з наступним контролем розуміння почутого;

4) відпрацювання вимови складається з прослуховування оригінального аудіофрагмента (діалогу, тексту) з опорою на текст або без неї, та з його наступним відтворенням фразами через мікрофон, записом і порівнянням зі зразком.

Слід також особливо відзначити, що впровадження мультимедійних технологій не може забезпечити істотного педагогічного ефекту без викладача, оскільки ці технології – лише способи навчання, ефективність яких залежить від уміння викладача використовувати їх для досягнення певних педагогічних цілей на основі глибокого вивчення й використання всіх можливостей.

Мультимедійні програми найкращим чином відповідають структурі навчального процесу. Вони максимально наближають процес навчання іноземної мови до реальних умов, найбільш повно відповідають дидактичним вимогам.

Для успішного впровадження мультимедійних технологій у процес викладання іноземної мови у вищій школі потрібна наявність таких необхідних компонентів як програмні засоби (мультимедійні диски, презентації, відео-, аудіо-ролики, ресурси мережі Інтернет), а також обладнання (ПК, аудіо-, відео- апаратура, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка) [3].

Так, на занятті з іноземної мови, маючи відео супровід запропонованого матеріалу, студенти мають можливість ознайомитися з соціокультурними реаліями досліджуваної країни, спостерігати за мімікою, жестами, навколишнім оточенням носіїв мови, що вивчається.

Викладання іноземної мови у вищій школі з упровадженням мультимедійних технологій дає можливість перейти від пасивної подачі матеріалу до активного способу реалізації освітньої діяльності, в якому студент стає не тільки центральним об'єктом процесу, а й активним його учасником. Як зазначають науковці [1; 2], у цьому випадку мультимедійні технології не повинні ставати центром процесу навчання, а мати допоміжний, пізнавальний характер, а також бути допоміжним засобом активізації уваги. Таким чином, активізується сам освітній процес за рахунок збільшення наочності пропонованого матеріалу, відбувається більш плідна інтерактивна взаємодія.

Специфічною особливістю іноземної мови є те, що вона сама по собі є метою і засобом навчання. Студент спочатку засвоює найпростіші елементи, а потім з їх допомогою вивчає складні. Викладання іноземної мови у вищій школі передбачає, що студент уже володіє базовими знаннями іноземної мови. Мультимедійні технології навчання іноземної мови у вищій школі дають можливість удосконалити методи подачі граматичної та лексичної інформації, практики монологічного та діалогічного мовлення, навчання письма та відпрацювання вимови, постійно поповнювати словниковий запас студентів.

Мультимедійні технології можуть допомогти викладачеві іноземної мови коригувати навчальний процес, ураховуючи інтереси і можливості окремих студентів, допомагають реалізувати особистісно орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію й диференціацію навчання. Упровадження мультимедійних технологій при навчанні іноземній мові сприяє комунікативно-орієнтованій спрямованості такого навчання. Це в свою чергу значно покращує якість подачі матеріалу та ефективність засвоєння його. Упровадження мультимедійних технологій збагачує зміст навчального процесу, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови з боку студентів і сприяє тіснішій співпраці між викладачем і студентами.

Список використаних джерел:

1. Афолина М. С. Использование мультимедиа технологий в преподавании иностранного языка в школе. URL: <http://sibac.info/index.php/2009-07-01-10-21-16/56-2012-12-10-07-47>. (дата звернення: 12.03.2010).
2. Осова О. О., Міщенко О. А. Формування мовленнєвої компетенції майбутніх учителів іноземних мов мультимедійними засобами навчання. Педагогіка і психологія формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. Запоріжжя, 2015. Вип. 43 (96). – С. 230–237.
3. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. пос. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.